ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (velkého senátu)

15. prosince 2009 *

Ve věci C-387/05,

jejímž předmětem je žaloba pro nesplnění povinnosti na základě článku 226 ES, podaná dne 21. října 2005,

Evropská komise, zastoupená G. Wilmsem, L. Visaggiem a C. Cattabriga, jako zmocněnci, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalobkyně,

proti

Italské republice, zastoupené I. M. Bragugliou, jako zmocněncem, ve spolupráci s G. De Bellisem, avvocato dello Stato, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalované,

* Jednací jazyk: italština.

podporované

Dánským královstvím, zastoupeným J. Bering Liisbergem, jako zmocněncem,

Řeckou republikou, zastoupenou E.-M. Mamouna a A. Samoni-Rantou, jakož i K. Boskovitsem, jako zmocněnci, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

Portugalskou republikou, zastoupenou C. Guerra Santos, L. Inez Fernandesem a J. Gomesem, jako zmocněnci,

Finskou republikou, zastoupenou A. Guimaraes-Purokoski, jako zmocněnkyní,

vedlejšími účastníky řízení,

SOUDNÍ DVŮR (velký senát),

ve složení V. Skouris, předseda, A. Tizzano, J. N. Cunha Rodrigues, K. Lenaerts, E. Levits a C. Toader, předsedové senátů, C. W. A. Timmermans, A. Borg Barthet (zpravodaj), M. Ilešič, J. Malenovský a U. Lõhmus, soudci,

generální advokát: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
vedoucí soudní kanceláře: M. Ferreira, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 25. listopadu 2008,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 10. února 2009,

vydává tento

Rozsudek

1 Svou žalobou se Komise Evropských společenství domáhá, aby Soudní dvůr určil, že Italská republika tím, že v období od 1. ledna 1999 do 31. prosince 2002 jednostranně osvobodila dovoz materiálu použitelného jak pro civilní, tak i vojenské účely od cla, a tím, že odmítla vypočítat a zaplatit vlastní zdroje nevybrané z důvodu tohoto osvobození, jakož i úroky z prodlení splatné z důvodu, že Komisi neposkytla tyto vlastní zdroje ve stanovených lhůtách, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají jednak z článku 26 ES, článku 20 nařízení Rady (EHS) č. 2913/92 ze dne 12. října 1992, kterým se vydává celní kodex Společenství (Úř. věst. L 302, s. 1; Zvl. vyd. 02/04, s. 307, dále jen „celní kodex Společenství“), a v důsledku toho ze společného celního sazebníku, a jednak z článků 2, 9, 10 a čl. 17 odst. 1 nařízení Rady (EHS, Euratom) č. 1552/89 ze dne 29. května 1989, kterým se provádí rozhodnutí 88/376/EHS, Euratom o systému vlastních zdrojů Společenství (Úř. věst. L 155, s. 1), ve znění nařízení Rady (Euratom, ES) č. 1355/96 ze dne 8. července 1996 (Úř. věst. L 175, s. 3, dále jen „nařízení č. 1552/89“), jakož i z článků 2, 9, 10 a čl. 17 odst. 1 nařízení Rady (ES, Euratom) č. 1150/2000 ze dne 22. května 2000, kterým se provádí rozhodnutí 94/728/ES, Euratom o systému vlastních zdrojů Společenství (Úř. věst. L 130, s. 1).

Právní rámec

Právní úprava Společenství

2 Článek 2 odst. 1 rozhodnutí Rady 88/376/EHS, Euratom ze dne 24. června 1988 o systému vlastních zdrojů Společenství (Úř. věst. L 185, s. 24; Zvl. vyd. 01/01, s. 176) a rozhodnutí Rady 94/728/ES, Euratom ze dne 31. října 1994 o systému vlastních zdrojů Evropských společenství (Úř. věst. L 293, s. 9) stanoví:

„Následující příjmy tvoří vlastní zdroje plynoucí do rozpočtu Společenství:

[…]

b) cla podle Společného celního sazebníku a jiná cla, která vyměřily nebo vyměří orgány Společenství v obchodu s třetími zeměmi, jakož i cla na výrobky spadající do působnosti Smlouvy o založení Evropského společenství uhlí a oceli,

[…]“

3 Článek 20 celního kodexu Společenství stanoví:

„1. Cla a poplatky dlužné ze zákona v případě vzniku celního dluhu jsou založeny na celním sazebníku Evropských společenství.

[…]

3. Celní sazebník Evropských společenství obsahuje:

a) kombinovanou nomenklaturu zboží;

[…]

c) celní sazby a další podklady pro vyměřování cel běžně uplatňovaných u zboží, které je zahrnuto do kombinované nomenklatury zboží, pokud se jedná o

– cla

[…]

d) preferenční sazební opatření obsažená v dohodách, které Společenství uzavřelo s některými zeměmi nebo s některými skupinami zemí a které upravují poskytování preferenčního sazebního zacházení;

e) preferenční sazební opatření přijatá jednostranně Společenstvím vůči některým zemím, skupinám zemí nebo územím;

f) autonomní pozastavovací opatření poskytující snížení dovozního cla nebo osvobození od něj u některého zboží;

g) další sazební opatření vyplývající z jiných právních předpisů Společenství.

[…]“

4 Článek 217 odst. 1 celního kodexu Společenství stanoví:

„Celní orgány vypočtou výši dovozního cla nebo vývozního cla vyplývající z celního dluhu (dále jen ‚částku cla‘), jakmile mají potřebné údaje, a zapíší ji do účetních dokladů nebo na jiný rovnocenný nosič údajů (zaúčtování).

[…]“

5 V rámci poskytování vlastních zdrojů Společenství Komisi přijala Rada Evropské unie nařízení č. 1552/89, které se vztahuje na období dotčené v projednávané věci až do 30. května 2000. Uvedené nařízení bylo ode dne 31. května 2000 nahrazeno nařízením č. 1150/2000, které kodifikuje nařízení č. 1552/89, aniž by měnilo jeho obsah.

6 Článek 2 nařízení č. 1552/89 stanoví:

„1. Pro účely tohoto nařízení se nárok Společenství na vlastní zdroje uvedené v čl. 2 odst. 1 písm. a) a b) rozhodnutí 88/376/EHS, Euratom stanoví, jakmile jsou splněny podmínky stanovené celními předpisy, které se týkají zaúčtování částky nároku a vyrozumění dlužníka.

1a. Dnem stanovení podle odstavce 1 je den zaúčtování podle celních předpisů.

[…]“

7 Článek 9 odst. 1 uvedeného nařízení stanoví:

„Postupem podle článku 10 poukáže každý členský stát vlastní zdroje na účet vedený na jméno Komise u ministerstva financí nebo jiného subjektu, který každý členský stát určí.

Tento účet je veden bezplatně.“

8 Podle čl. 10 odst. 1 uvedeného nařízení:

„Po odečtení 10 % na náklady spojené s vybíráním vlastních zdrojů podle čl. 2 odst. 3 rozhodnutí 88/376/EHS, Euratom se vlastní zdroje uvedené v čl. 2 odst. 1 písm. a) a b) zmíněného rozhodnutí připisují na příslušné účty nejpozději v první pracovní den po 19. dni druhého měsíce následujícího po měsíci, v němž byl nárok stanoven podle článku 2 tohoto nařízení.

[…]“

9 Článek 17 odst. 1 nařízení stanoví:

„Členské státy přijmou veškerá nezbytná opatření, aby zajistily, že částky odpovídající nárokům stanoveným podle článku 2 budou poskytnuty Komisi tak, jak je stanoveno v tomto nařízení."

10 Podle článku 22 nařízení č. 1150/2000:

„Zrušuje se nařízení (EHS, Euratom) č. 1552/89.

Odkazy na zrušené nařízení se považují za odkazy na toto nařízení v souladu se srovnávací tabulkou obsaženou v části A přílohy."

11 Kromě okolnosti, že nařízení č. 1552/89 odkazuje zejména na rozhodnutí 88/376 a nařízení č. 1150/2000 zejména na rozhodnutí 94/728, jsou články 2, 9, 10 a čl. 17 odst. 1 uvedených nařízení v podstatě totožné.

12 Rozhodnutím Rady 2000/597/ES, Euratom ze dne 29. září 2000 o systému vlastních zdrojů Evropských společenství (Úř. věst. L 253, s. 42; Zvl. vyd. 01/03, s. 200) byla sazba 10 % uvedená v čl. 10 odst. 1 nařízení č. 1150/2000 zvýšena na 25 %.

13 Bod 1 odůvodnění uvedeného rozhodnutí uvádí:

„Evropská rada se na zasedání v Berlíně ve dnech 24. až 25. března 1999 usnesla mimo jiné na tom, že systém vlastních zdrojů Společenství by měl být spravedlivý, průhledný, hospodárný a jednoduchý a že by měl být založen na kritériích, která nejlépe vystihují schopnost každého členského státu přispívat."

14 Nařízení Rady (ES) č. 150/2003 ze dne 21. ledna 2003 o pozastavení dovozního cla pro některé zbraně a vojenskou výzbroj (Úř. věst. L 25, s. 1; Zvl. vyd. 02/13, s. 15) přijaté na základě článku 26 ES ve svém pátém bodě odůvodnění uvádí:

„Za účelem zohlednění ochrany vojenského tajemství členských států je nezbytné stanovit zvláštní správní postupy pro poskytování možnosti pozastavit clo. Vhodnou zárukou dodržování těchto podmínek by bylo prohlášení příslušného orgánu členského státu, jehož ozbrojeným silám jsou dotyčné zbraně nebo vojenská výzbroj určeny, které by mohlo být použito též jako celní prohlášení požadované celním kodexem. Toto prohlášení by mělo mít formu osvědčení. Je vhodné upřesnit formu těchto osvědčení a umožnit též vystavování těchto prohlášení pomocí prostřednictvím [vystavování těchto prohlášení prostřednictvím] počítačového zpracování dat."

15 Článek 1 tohoto nařízení stanoví:

„Toto nařízení stanoví podmínky pro autonomní pozastavení dovozního cla pro některé zbraně a vojenskou výzbroj, které byly ze třetích zemí dovezeny zodpovědnými orgány vojenské obrany členských států nebo jejich jménem."

16 Článek 3 odst. 2 uvedeného nařízení stanoví:

„Aniž je dotčen odstavec 1, lze z důvodů vojenského tajemství uvedené osvědčení a dovezené zboží předložit jiným orgánům, které určí pro tento účel dovážející členský stát. V takovém případě musí příslušný orgán, který osvědčení vydal, zaslat před 31. lednem a 31. červencem každého roku celním orgánům svého členského státu souhrnnou zprávu o těchto dovozech. Zpráva se vypracovává za dobu šesti měsíců, které bezprostředně předcházejí měsíci, ve kterém zpráva má být podána. Obsahuje číslo a datum vydání těchto osvědčení, datum dovozu, celkovou hodnotu a hrubou hmotnost výrobků dovezených podle těchto osvědčení."

17 V souladu se svým článkem 8 se nařízení č. 150/2003 použije ode dne 1. ledna 2003.

Postup před zahájením soudního řízení

18 Komise zahájila proti Italské republice řízení o nesplnění povinnosti, zvláště vydáním odůvodněného stanoviska dne 25. července 1985, přičemž se dovolávala porušení článku 28 Smlouvy o ES (nyní, po změně, článek 26 ES) a celních právních předpisů Společenství, pokud jde o materiál, který není určen zvláště pro vojenské účely. Toto řízení bylo následně přerušeno.

19 Vzhledem k tomu, že návrh nařízení Rady (EHS) o dočasném pozastavení dovozního cla pro některé zbraně a vojenskou výzbroj (Úř. věst. 1988, C 265, s. 9) nebyl schválen, se

Komise následně rozhodla v uvedeném řízení pokračovat. Zaslala Italské republice výzvu dopisem ze dne 31. ledna 2002, kterou ji vyzvala, aby jí zaslala své vyjádření týkající se porušení článku 26 ES a celních právních předpisů Společenství.

20 Téhož dne Komise zaslala Italské republice rovněž druhou výzvu dopisem, která se konkrétněji týkala finančních důsledků dotčeného protiprávního jednání. Komise tento stát vyzvala, aby vypočítal částku vlastních zdrojů, které nebyly zaplaceny Společenství za rozpočtová období ode dne 1. ledna 1999, poskytl jí tyto vlastní zdroje a zaplatil úroky z prodlení dlužné na základě článku 11 nařízení č. 1150/2000.

21 Italská republika však na tyto dva dopisy neodpověděla.

22 Nařízení č. 150/2003 vstoupilo v platnost dne 1. ledna 2003.

23 Dopisem ze dne 24. března 2003 zopakovala Komise svou původní žádost týkající se dovozů předcházejících 1. lednu 2003 s tím, že na období následující po tomto dni se vztahuje uvedené nařízení. Italská republika na tento dopis rovněž neodpověděla.

24 Komise se tedy rozhodla vydat odůvodněné stanovisko dopisem ze dne 11. července 2003, kterým Italskou republiku vyzvala k přijetí opatření nezbytných k tomu, aby vyhověla tomuto stanovisku ve lhůtě dvou měsíců od jeho obdržení.

25 Italská republika odpověděla na odůvodněné stanovisko dopisem ze dne 26. února 2004, ve kterém se za účelem odůvodnění osvobození od cel uplatňovaného do 31. prosince 2002 dovolávala čl. 296 odst. 1 písm. b) ES. Za tímto účelem zdůrazňuje, že nařízení č. 150/2003 uznalo relevanci dovozů materiálu, který není určen zvláště pro

vojenské účely, v zájmu bezpečnosti členských států tím, že ve svém čl. 2 odst. 2 povolilo pozastavení cel pro tento druh materiálu.

26 S přihlédnutím k údajům předloženým Italskou republikou se Komise domnívala, že tento členský stát odůvodněnému stanovisku nevyhověl, a podala projednávanou žalobu.

27 Předseda Soudního dvora usnesením ze dne 5. května 2006 povolil vedlejší účastenství Dánského království, Řecké republiky, Portugalské republiky a Finské republiky na podporu návrhových žádání Italské republiky.

K žalobě

K přípustnosti

28 Italská republika tvrdí, že Komise v odůvodněném stanovisku nevyžadovala, pokud jde o osvobození dovozů výrobků, které nejsou určeny zvláště pro vojenské účely, předložení důkazů o nenarušení podmínek hospodářské soutěže na trhu, zatímco ve své žalobě takový důkaz vyžaduje.

29 Je třeba nicméně konstatovat, že výhrady, které Komise formulovala ve svém odůvodněném stanovisku a ve své žalobě jsou totožné. Pokud jde o tvrzení Komise

vztahující se k nepředložení důkazu o nenarušení hospodářské soutěže na trhu s výše uvedenými výrobky, jeho jediným cílem je vyloučit odůvodnění vyvozované Italskou republikou z čl. 296 odst. 1 písm. b) ES, a toto tvrzení Komise tudíž netvoří nový žalobní důvod. Námitka nepřípustnosti vznesená tímto členským státem musí být tudíž zamítnuta.

K věci samé

Argumentace účastníků řízení

30 Komise tvrdí, že se Italská republika za účelem odmítnutí platby cel odpovídajících dotčeným dovozům neprávem opírá o článek 296 ES, neboť výběr těchto cel neohrožuje podstatné zájmy bezpečnosti tohoto členského státu.

31 Komise se domnívá, že opatření zavádějící odchylky nebo výjimky, jako zejména článek 296 ES, musejí být vykládána restriktivně. Dotčený členský stát, jež požaduje použití tohoto článku, by tedy měl prokázat, že splňuje všechny podmínky v něm stanovené, jestliže se zamýšlí odchýlit od článku 20 celního kodexu Společenství, kde je uvedena obecná zásada výběru cel, jak ji stanoví článek 26 ES.

32 Komise tvrdí, že v důsledku toho Italské republice přísluší předložit konkrétní a podrobný důkaz o tom, že výběr dovozních cel dotčených v projednávané věci ohrožuje podstatné zájmy bezpečnosti tohoto členského státu.

33 Opatření, kterými je Společenství kráceno o prostředky, jež mu měly být zaplaceny na základě vlastních zdrojů, za účelem jejich vynaložení k obecnému financování vojenských výdajů, nelze totiž, přinejmenším aniž by byla dodatečně odůvodněna, považovat za nezbytná pro ochranu podstatných zájmů bezpečnosti členských států.

34 Komise má za to, že se nařízení č. 150/2003 použije od 1. ledna 2003 a že mu nebyla přiznána žádná zpětná účinnost. Krom toho právní základ tohoto nařízení tvoří článek 26 ES týkající se zavedení cel, a nikoliv článek 296 ES, který i v rámci nové právní úpravy nemůže tvořit základ pro pozastavení cel stanovené uvedeným nařízením.

35 Mimoto, pokud jde o materiál, který není určen výlučně k vojenským účelům, stanoví čl. 296 odst. 1 písm. b) ES dodatečnou podmínku pro to, aby se členský stát mohl odchýlit od povinnosti, která mu byla uložena Smlouvou, a sice, že vnitrostátní opatření není takové povahy, aby mohlo nepříznivě ovlivnit podmínky hospodářské soutěže na společném trhu. V projednávaném případě nebyl předložen žádný důkaz, jenž by mohl prokázat, že je tato podmínka splněna.

36 Komise v tomto ohledu zdůrazňuje, že nevybírání dotčených cel Italskou republikou má za následek nerovnost mezi členskými státy ve vztahu k jejich příspěvkům do rozpočtu Společenství. Toto nevybírání totiž vede ke snížení tradičních vlastních zdrojů Společenství, které lze kompenzovat pouze zvýšením zdroje tzv. „HNP“ (hrubého národního produktu), které je rozděleno mezi všechny členské státy.

37 Pokud jde o důkaz, že dotčené osvobození od cla je nezbytné pro ochranu podstatných zájmů bezpečnosti dotčeného členského státu, Italská republika se domnívá, že jej nemusí podat, neboť zákonodárce Společenství podal tento důkaz sám tím, že přijal nařízení č. 150/2003.

38 Italská republika popírá tvrzení Komise, podle kterého je pouze Rada na základě článku 26 ES oprávněna rozhodnout o případném osvobození od cla nebo pozastavení cla vztahujícího se na dané zboží, a tudíž osvobození, o kterém bylo rozhodnuto na vnitrostátní úrovni, tvoří protiprávní odchylku od tohoto ustanovení.

39 Italská republika se domnívá, že zákonodárce Společenství tím, že přijal nařízení č. 150/2003, měl sám za to, že osvobození od cel umožňuje lepší ochranu podstatných zájmů bezpečnosti členských států. Podle Italské republiky to prokazuje, že co se týče osvobození, které uplatňovala až do 31. prosince 2002 jednostranně, byly splněny podmínky stanovené čl. 296 odst. 1 písm. b) ES.

40 Vzhledem k tomu, že souvislost mezi nevybíráním cel a ochranou podstatných zájmů bezpečnosti členských států byla uznána nařízením č. 150/2003, nevidí Italská republika důvod, proč by měly být předloženy další důkazy za účelem prokázání ohrožení podstatných zájmů její bezpečnosti, které vyvolává výběr těchto práv.

41 Italská republika nakonec podpůrně tvrdí, že návrh Komise týkající se zaplacení vlastních zdrojů nevybraných z důvodu osvobození od cel dotčeného v projednávané věci musí být zamítnut alespoň co se týče období, které předchází obdržení doplňující výzvy dopisem ze dne 31. ledna 2002. Italská republika tvrdí, že s přihlédnutím k nečinnosti Komise během dlouhého období, které uplynulo mezi doručením odůvodněného stanoviska ze dne 25. července 1985 a zasláním doplňující výzvy dopisem ze dne 31. ledna 2002, mohla předpokládat, že tento orgán toto osvobození mlčky uznal. Ve světle zásad ochrany legitimního očekávání a právní jistoty je tedy třeba povinnost náhrady dotyčných vlastních zdrojů omezit.

Závěry Soudního dvora

42 Celní kodex Společenství stanoví výběr cla z dovozu zboží k vojenskému užití, jako je dotčené zboží, pocházejícího ze třetích států. Žádné ustanovení celních předpisů Společenství nestanovilo pro období sporných dovozů, tedy od 1. ledna 1998 do 31. prosince 2002, zvláštní osvobození takového druhu zboží od cel z dovozu. V důsledku toho pro dané období neexistovalo ani výslovné osvobození od povinnosti zaplatit příslušným orgánům dlužná cla spolu s případnými úroky z prodlení.

43 Z přijetí nařízení č. 150/2003 o pozastavení dovozního cla pro některé zbraně a vojenskou výzbroj ode dne 1. ledna 2003 lze mimoto vyvodit, že zákonodárce Společenství vycházel z předpokladu, že před uvedeným datem existovala povinnost zaplatit uvedená cla.

44 Italská republika v žádném okamžiku nepopřela existenci sporných dovozů ve sledovaném období. Omezila se na zpochybnění práva Společenství na dotčené vlastní zdroje a na argument, že podle článku 296 ES povinnost platit clo za dovoz zbrojního materiálu ze třetích států závažně poškozuje podstatné zájmy její bezpečnosti.

45 Podle ustálené judikatury Soudního dvora členským státům sice přísluší přijmout opatření způsobilá k zajištění jejich vnitřní a vnější bezpečnosti, avšak z toho nevyplývá, že by se taková opatření zcela vymykala uplatnění práva Společenství (viz rozsudky ze dne 26. října 1999, Sirdar, C-273/97, Recueil, s. I-7403, bod 15, a ze dne 11. ledna 2000, Kreil, C-285/98, Recueil, s. I-69, bod 15). Jak totiž Soudní dvůr již uvedl, Smlouva stanoví výslovné odchylky použitelné v situacích, jež mohou mít vliv na veřejnou

bezpečnost, pouze v článcích 30 ES, 39 ES, 46 ES, 58 ES, 64 ES, 296 ES a 297 ES, které se týkají výjimečných a jasně vymezených případů. Z toho nelze vyvodit závěr, že existuje obecná výhrada, která by byla inherentně obsažena ve Smlouvě a která by vylučovala všechna opatření přijatá za účelem veřejné bezpečnosti z rozsahu působnosti práva Společenství. Uznání existence takové výhrady nezávisle na zvláštních požadavcích ustanovení Smlouvy by mohlo ohrozit závazný charakter práva Společenství a jeho jednotné uplatnění (viz rozsudek ze dne 11. března 2003, Dory, C-186/01, Recueil, s. I-2479, bod 31 a citovaná judikatura).

46 Mimoto, podle ustálené judikatury týkající se odchylek od základních svobod musejí být odchylky stanovené v článcích 296 ES a 297 ES vykládány restriktivně (viz zejména rozsudky ze dne 31. ledna 2006, Komise v. Španělsko, C-503/03, Sb. rozh. s. I-1097, bod 45, ze dne 18. července 2007, Komise v. Německo, C-490/04, Sb. rozh. s. I-6095, bod 86, a ze dne 11. září 2008, Komise v. Německo, C-141/07, Sb. rozh. s. I-6935, bod 50).

47 Konkrétněji je třeba ohledně článku 296 ES uvést, že ačkoli daný článek uvádí opatření, jež členský stát může považovat za nezbytná k ochraně podstatných zájmů své bezpečnosti, nebo informace, o jejichž zveřejnění se členský stát domnívá, že je v rozporu s uvedenými zájmy, nelze tento článek nicméně vykládat tak, že uděluje členským státům pravomoc odchýlit se od ustanovení Smlouvy prostým odkazem na uvedené zájmy.

48 Navíc v oblasti daně z přidané hodnoty Soudní dvůr v rozsudku ze dne 16. září 1999, Komise v. Španělsko (C-414/97, Recueil, s. I-5585), určil nesplnění povinnosti z toho důvodu, že Španělské království neprokázalo, že by osvobození dovozů a nákupů výzbroje, munice a materiálu určených výhradně k vojenskému užití od uvedené daně,

které bylo stanoveno španělskou právní úpravou, bylo odůvodněné na základě článku 296 odst. 1 písm. b) ES potřebou chránit podstatné zájmy bezpečnosti uvedeného členského státu.

49 V důsledku toho přísluší členskému státu, který se dovolává článku 296 ES, aby prokázal potřebu využít odchylky stanovené v daném článku za účelem ochrany podstatných zájmů své bezpečnosti.

50 S ohledem na uvedené úvahy nelze připustit, aby členský stát namítal zdražení vojenského materiálu z důvodu uplatnění cel na dovozy takového materiálu pocházejícího ze třetích států, aby si ke škodě ostatních členských států, jež samy cla z takových dovozů vybírají a odvádějí, činil nárok na to nepodléhat povinnostem, které pro něj vyplývají z finanční solidarity vůči rozpočtu Společenství.

51 Pokud jde o argument, podle kterého celní řízení Společenství nemůže zajistit bezpečnost Italské republiky s ohledem na požadavky důvěrnosti obsažené ve smlouvách uzavřených s vyvážejícími státy, je třeba zdůraznit, jak správně poznamenává Komise, že uplatnění celního režimu Společenství znamená zásah subjektů Společenství či vnitrostátních subjektů, jež jsou za účelem ochrany podstatných zájmů bezpečnosti členských států povinny zachovávat v potřebném rozsahu důvěrnost v případě zacházení s citlivými údaji.

52 Mimoto prohlášení, jež členské státy musí pravidelně vyplňovat a předávat Komisi, nepředpokládají dosažení takové míry přesnosti, jaká by mohla vést k poškození zájmů uvedených států jak v oblasti bezpečnosti, tak v oblasti důvěrnosti.

53 Za těchto podmínek a v souladu s článkem 10 ES, podle něhož členské státy mají napomáhat Komisi v jejím poslání dbát na dodržování Smlouvy, jsou členské státy povinny poskytnout uvedenému orgánu potřebné dokumenty k ověření řádného odvádění vlastních zdrojů Společenství. Daná povinnost však není na překážku tomu, jak uvedl generální advokát v bodě 168 svého stanoviska, aby členské státy případ od případu a výjimečně, na základě článku 296 ES, omezily předávané informace na určité části dokumentu nebo je odmítly předat v plném rozsahu.

54 S ohledem na předchozí úvahy Italská republika neprokázala splnění podmínek nezbytných pro použití článku 296 ES.

55 Předcházející úvahy o nepoužitelnosti článku 296 ES v kontextu dovozu vojenského materiálu se vztahují tím spíše na dovoz materiálu dvojího užití, civilního a vojenského, ať byl dovezen výhradně k vojenským účelům, či nikoli.

56 Ohledně návrhového žádání Italské republiky směřujícího k omezení účinků tohoto rozsudku, pokud jde o povinnost zaplacení vlastních zdrojů nevybraných z důvodu osvobození od cel dotčeného v projednávané věci musí být zamítnut alespoň pro období, které předchází obdržení doplňující výzvy dopisem ze dne 31. ledna 2002, na období po jeho vyhlášení, je třeba uvést, že je odůvodněno údajným legitimním

očekáváním, jež bylo vyvoláno u tohoto členského státu dlouhodobou nečinností Komise, jakož i přijetím nařízení č. 150/2003.

57 V tomto ohledu je třeba připomenout, že jen výjimečně mohou okolnosti přimět Soudní dvůr k tomu, aby na základě obecné zásady právní jistoty, která je vlastní právnímu řádu Společenství, omezil možnost všech zúčastněných osob dovolávat se ustanovení, jehož výklad podal, za účelem zpochybnění právních vztahů založených v dobré víře (viz zejména rozsudek ze dne 23. května 2000, Buchner a další, C-104/98, Recueil, s. I-3625, bod 39).

58 Soudní dvůr se totiž k tomuto řešení uchýlil pouze za přesně vymezených okolností, když existovalo riziko závažných hospodářských dopadů způsobených obzvláště vysokým počtem právních vztahů založených v dobré víře na základě právní úpravy považované za platnou a účinnou, a jevilo se, že jednotlivci a vnitrostátní orgány byli vedeni k chování, které nebylo v souladu s právní úpravou Společenství z důvodu objektivní a závažné nejistoty ohledně dosahu ustanovení práva Společenství, nejistoty, ke které případně přispělo i samotné chování jiných členských států nebo Komise (rozsudek ze dne 12. září 2000, Komise v. Spojené království, C-359/97, Recueil, s. I-6355, bod 91).

59 I za předpokladu, že by rozsudky vydané na základě článku 226 ES měly stejné účinky jako rozsudky vydané na základě článku 234 ES, a tudíž by důvody právní jistoty výjimečně mohly činit nezbytným omezení jejich časových účinků (viz rozsudky ze dne 7. června 2007, Komise v. Řecko, C-178/05, Sb. rozh. s. I-4185, bod 67; ze dne 12. února 2009, Komise v. Polsko, C-475/07, Sb. rozh. s. I-19, zveřejněné shrnutí, bod 61, a ze dne 26. března 2009, Komise v. Řecko, C-559/07, Sb. rozh. s. I-47, zveřejněné shrnutí, bod 78), je třeba konstatovat, že Komise v projednávaném případě v žádné fázi řízení svůj zásadní postoj neopustila. Komise totiž ve svém prohlášení formulovaném během jednání týkajících se nařízení č. 150/2003 projevila svou pevnou vůli neustoupit od

výběru cel, která měla být zaplacena za předcházející období do data vstupu nařízení v platnost, a vyhradila si právo podniknout v tomto ohledu vhodné kroky.

60 Návrhové žádání Italské republiky týkající se omezení časových účinků tohoto rozsudku musí být v důsledku toho zamítnuto.

61 Z výše uvedeného vyplývá, že Italská republika tím, že během období od 1. ledna 1999 do 31. prosince 2002 osvobodila dovoz materiálu použitelného jak pro civilní, tak i vojenské účely od cla, a tím, že odmítla vypočítat, stanovit a poskytnout Komisi vlastní zdroje nevybrané z důvodu tohoto osvobození, jakož i tím, že odmítla zaplatit úroky z prodlení splatné z důvodu, že Komisi neposkytla tyto vlastní zdroje ve stanovených lhůtách, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají jednak z článku 26 ES, článku 20 celního kodexu Společenství, a v důsledku toho ze společného celního sazebníku, a jednak z článků 2, 9, 10 a 17 nařízení č. 1552/89, jakož i z článků 2, 9, 10 a 17 nařízení č. 1150/2000.

K nákladům řízení

62 Podle čl. 69 odst. 2 jednacího řádu se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval.

Vzhledem k tomu, že Komise požadovala náhradu nákladů řízení a Italská republika neměla ve věci úspěch, je důvodné posledně uvedené uložit náhradu nákladů řízení.

63 Podle odst. 4 prvního pododstavce téhož článku Dánské království, Řecká republika, Portugalská republika a Finská republika, které vstoupily do řízení jako vedlejší účastníci, ponesou vlastní náklady.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (velký senát) rozhodl takto:

1) Italská republika tím, že během období od 1. ledna 1999 do 31. prosince 2002 osvobodila dovoz materiálu použitelného jak pro civilní, tak i vojenské účely od cla, a tím, že odmítla vypočítat, stanovit a poskytnout Komisi Evropských společenství vlastní zdroje nevybrané z důvodu tohoto osvobození, jakož i tím, že odmítla zaplatit úroky z prodlení splatné z důvodu, že Komisi Evropských společenství neposkytla tyto vlastní zdroje ve stanovených lhůtách, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají jednak z článku 26 ES, článku 20 nařízení Rady (EHS) č. 2913/92 ze dne 12. října 1992, kterým se vydává celní kodex Společenství, a v důsledku toho ze společného celního sazebníku, a jednak z článků 2, 9, 10 a čl. 17 odst. 1 nařízení Rady (EHS, Euratom) č. 1552/89 ze dne 29. května 1989, kterým se provádí rozhodnutí 88/376/EHS, Euratom o systému vlastních zdrojů Společenství, ve znění nařízení Rady (Euratom, ES) č. 1355/96 ze dne 8. července 1996, jakož i z článků 2, 9, 10 a čl. 17 odst. 1 nařízení Rady (ES, Euratom) č. 1150/2000 ze dne 22. května 2000, kterým se provádí rozhodnutí 94/728/ES, Euratom o systému vlastních zdrojů Společenství.

2) Italské republice se ukládá náhrada nákladů řízení.

3) Dánské království, Řecká republika, Portugalská republika a Finská republika ponesou vlastní náklady řízení.

Podpisy.